

Eiropas Sociālā fonda finansēts projekts “Sociālās rehabilitācijas programma no alkohola atkarīgām personām” 10 solis””

AE LITA VAGALE
ASISTENTE
RSU VESELĪBAS PSIHOLOĢIJAS UN PEDAGOĢIJAS KATEDRĀ
AE LITA.VAGALE@RSU.LV
TĀLR. 26112238

PROJEKTS REALIZĒTS PROFESIONĀLAJĀ APVIENĪBĀ BIEDRĪBĀ LAPA
(LATVIJAS ATKARĪBAS PSIHOLOGU APVIENĪBA)

PREZENTĀCIJA PROJEKTA "NARKOTIKU POLITIKAS IETEKMES IZVĒRTĒŠANA PĀRMAINĀM
CENTRĀLEIROPĀ UN AUSTRUMEIROPĀ" DARBA GRUPĀ 2017. GADA 7.JŪLIJĀ

Latvijas Atkarības psihologu apvienība(LAPA)

- Biedrība dibināta 2009. gadā
- Apvieno atkarību jomā strādājošus speciālistus- psihologus, sociālos darbiniekus u.c. profesionāļus
- Šobrīd realizēti 6 nozīmīgi projekti

Daži projekti

- Eiropas komisijas direktorāta (*European Commission Directorate – General Justice, Freedom and Security*) un Valsts policijas projekts “*Jaunieši pret narkotikām*” (*projekta partneris*)
- ”Lokālo partnerību stiprināšana pusaudžu pastrādāto noziegumu novēršanā” (projekts ar Moldovas institūcijām, finansē SFL)
- RD SKUF projekts atkarības profilaksē, dokumentāla filma par atkarību un līdzatkarību „Apturēt šūpoles”, u.c.

Sociālās rehabilitācijas pakalpojumu programma „10.solis”

- Paredz atkarīgo atveseļošanos pēc ārstēšanās sociālās rehabilitācijas programmā
- Finansē Eiropas Sociālais fonds
- Projekta īstenošanas ilgums – 14 mēneši, laika posmā no 2012.gada aprīļa līdz 2013.gada maijam
- Projekta mērķa grupa - personas, kas atkarīgas no psihoaktīvām vielām (alkohola) vecumā no 18 līdz 60 gadiem, ir izgājušas ārstēšanās kursu narkoloģijā un ir motivētas SRP pakalpojuma saņemšanai
- Programmas dalībnieki saņēma 3 mēnešus ilgu sociālās rehabilitācijas programmu

Projekta īstenotāji

- Projektu „Sociālās rehabilitācijas pakalpojumu programma „10.solis”” īstenoja biedrība „Latvijas atkarības psihologu apvienība”
- Projekts tika realizēts Rīgā, Jūras medicīnas centrā, Vecmīlgrāvja slimnīcā, Vecmīlgrāvja 5.līnijā 26.

Ārstēšanās un sociālā rehabilitācija kā secīgs pakalpojums

- Neskatoties uz to, ka proporcionāli nozīmīgam iedzīvotāju skaitam Latvijā ir alkohola atkarības problēmas, nav pietiekami pieejams sociālās rehabilitācijas pakalpojums, kas ar kompleksu pieeju nodrošinātu mērķa grupas sociālo un funkcionēšanas prasmju pilnveidošanu, atbalstu nodarbinātības problēmu risināšanai un reintegrācijai sabiedrībā pēc ārstēšanās
- Tas var būt iemesls, kādēļ pēc ārstēšanās un medicīniskās rehabilitācijas, liela daļa personu piedzīvo slimības recidīvu un nespēj veiksmīgi integrēties sabiedrībā

Programmas saturs

- Projekta īstenošanas laikā tika izstrādāta sociālās rehabilitācijas pakalpojumu programma, kas sevī ietver:
 - informatīvi konsultatīvā uzticības tālruņa pakalpojuma nodrošināšanu
 - trīs sociālās rehabilitācijas pakalpojumu programmas modulūsus
 - vajadzības gadījumā klienti saņēma arī nakšņošanas iespēju institūcijā(«krīzes gultas»)

Sociālās rehabilitācijas programma «10. solis»

- Projekta mērķis: realizēt sociālās rehabilitācijas pakalpojumu programmu personām ar psihoaktīvo vielu (alkohola) atkarības problēmām, lai:
 - pilnveidotu to sociālās un funkcionēšanas prasmes - veicinātu to nodarbinātību un reintegrāciju sabiedrībā
 - mazinātu atkarības problēmu recidīvu un celtu dzīves kvalitātes līmeni atkarīgām personām un viņu piederīgajiem

3. Moduļi

- Programmā realizēti trīs moduļi:
- **atkarības modulis** – atbalsts alkoholisma radīto seku un problēmu risināšanā un pretrecidīva kurss;
- **sociālo un funkcionālo prasmju pilnveides modulis**;
- **nodarbinātības modulis**

Speciālisti programmā

- Grupas vadītājs- realizē atkarības moduli
- Psihologs- realizē atkarības un sociālo prasmju moduli, kā arī nodarbinātības moduli
- Sociālais darbinieks- realizē sociālo prasmju moduli, nodarbinātības moduli
- Mākslas terapeits- realizē sociālo prasmju moduli ar specifiskam mākslu terapijas metodēm; programmā strādā deju- kustību terapiete
- Narkologs- nodrošina konsultācijas atkarības recidīva un medicīniskos jautājumos

Aptaujas dati

(*dati no sociālā darba studentes Astrīdas Pētersones darba)

- Savu problēmu atzinuši un palīdzību meklējuši cilvēki pusmūža gados- 76% respondentu vecumā no 30-55 gadiem. Vecāki par 56 gadiem ir 24% aptaujāto
- Lielākajai daļai aptaujāto atkarīgo- 52%, ir vidējā speciālā izglītība, 38% ir vidējā izglītība, bet 10% ir pamatizglītība.
- Puse- 52% respondentu- dzīvo ģimenē.
- Liela daļa- 33% respondentu ir vientuļi cilvēki.
- Bez dzīves vietas šajā rehabilitācijas programmā uzturējušies 5%.
- Vientuļi un bez dzīvesvietas ir 10% respondentu.

Sociālais stāvoklis sabiedrībā

- Lielākā daļa- 71% atkarīgo slimnieku ir bezdarbnieki
- 19% ir darba ņēmēji, tātad strādājoši
- 5% respondentu ir gan darba devēji, gan ņēmēji, kas nozīmē, ka ir sava firma, kurā paši strādā
- Uz šo jautājumu atbildi nav snieguši 5% respondentu

Alkohols un likumpārkāpumi klientiem

- Vairāk kā pusei- 57% no aptaujātajiem klientiem bijuši likuma pārkāpumi alkohola reibumā. No likuma pārkāpumiem izdevies izvairīties 43% klientu

Informācija par sociālo rehabilitāciju

- 62% klientu ieteica pašvaldības sociālajā dienestā
- 24% cilvēku par šo programmu uzzinājuši no draugiem un paziņām
- 4% respondentu informāciju saņēmuši no ģimenes ārsta
- 5% ieteikumu saņēmuši no meitas
- 5% to uzzinājuši no SIA Akrona, kur sniedz ārstniecisko rehabilitāciju

Ieguvumi programmā

- Rehabilitācijas programmā pārlicību par alkohola kaitīgumu un tā nelabvēlīgo ietekmi guvuši 20% respondentu
- Atbalstu un drošības sajūtu sajutuši 22% klientu.
- Jaunas prasmes apguvuši 22% klientu
- Jaunus draugus šajā programmā iemantojuši 17% klientu
- 19% pateicoties programmai, sapratuši savas tālākās rīcības plānu.
- Kā atzīst klienti, rehabilitācijas laikā grupu nodarbībās ar psihologu un psihoterapeitu gūtās atziņas palīdz tikt galā ar tieksmi un recidīviem.

Dzīvesveida maiņa

- Gatavi mainīt dzīvesveidu, pielietojot programmā iegūtās zināšanas, ir gatavi 81% klientu
- 14% ir pārliecināti, ka neko nemainīs
- 5% atzīst, ka nemainīs savu dzīvesveidu, kaut gan vēlas to mainīt.
- Neviens respondents programmu nav saskatījis kā neinteresantu un garlaicīgu.
- 50% respondentu programmu novērtējuši kā efektīvu, kas palīdz nostiprināt apņemšanos dzīvot skaidrā.
- 42% šo programmu atzīst kā motivējošu,
- 8% respondentu saka, ka programma bijusi sarežģīta un grūta

Atkarīgo personu iesaistīšanās sociālās rehabilitācijas programmās

- 64% klientu uzskata, ka jānodrošina sabiedrība ar informāciju par rehabilitācijas iespējām
- 7% vēlas, lai tiktu atvieglots programmā nokļūšanas process
- 29% klientu domā, ka vairāk jāpopularizē labās prakses piemēri.

- 95% respondentu uzskata, ka šādas rehabilitācijas programmas ir nepieciešamas alkohola atkarīgajiem, lai varētu pilnvērtīgi turpināt dzīvot bez alkohola
- 5% neatzīst šādu programmu

Rezultāti

- Programmu 3 mēnešu garumā gada laikā kopumā pabeiguši **30 klienti**, programmā bijuši 41 klients
- **No programmas dalībniekiem:**
 - **9** uzsākuši strādāt (pirms programmas bijuši bezdarbnieki)
 - **1** kiente uzsākusi mācības
 - **5-6** klienti pēc programmas pabeigšanas apmeklē atbalsta grupu programmā «10. solis», vairāk kā trešdaļa iesaistījušies AA kustībā

Programmas papildus ieguvumi

- Iespējas pacientiem, kuri ir motivēti, turpināt atveseļošanos
- Sadarbība starp ārstēšanās un rehabilitācijas programmām
- Sadarbība starp rehabilitācijas programmu un sociālajiem dienestiem
- Sadarbība starp rehabilitācijas programmu un pašvaldības policiju

Jautājums

- Vai Jums ir zināms, kas ir 10.solis?

Programmas filosofija

- Anonīmo alkoholiķu kustības principu kopumā, kas secīgi apraksta atveseļošanās rīcības gaitu, 10. solis skan šādi: „**Mēs turpinājām analizēt savu rīcību un nekavējoties atzinām savas kļūdas.**”

Latvijas Atkarības psihologu apvienības kontakttinformācija

PALDIES PAR UZMANĪBU!

- Mājaslapa: www.lapsihologi.lv